

2. Âşık Veysel Şiirlerinin Kullanıldığı Söz Sanatları Öğretimi Etkinlik Örnekleri¹

Nurullah AYDIN²

Muhammed Fatih SAYIR³

APA: Aydın, N. & Sayır, M. F. (2023). Âşık Veysel Şiirlerinin Kullanıldığı Söz Sanatları Öğretimi Etkinlik Örnekleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (37), 34-52. DOI: 10.29000/rumelide.1405700.

Öz

Edebi eserlerin etkileyciliğini arttırmasını ve anlam zenginliği kazanmasını sağlayan söz sanatlarının öğretilmesi Türkçe Öğretimi Programı'nda üzerinde durulan bir konudur. Program incelendiğinde söz sanatlarına ilişkin kazanımların her sınıf düzeyinde yer aldığı görülmektedir. Bu durum söz sanatlarının öğretilmesine yönelik farklı uygulama ve etkinlik örnekleri geliştirilmesinin ilgili kazanımların edindirilmesinde faydalı olabileceğini göstermektedir. Bu çalışmanın amacı Türkçe Öğretimi Programı kazanımları arasında yer alan söz sanatlarının öğretilmesi için Âşık Veysel şiirlerinin kullanıldığı etkinlikler geliştirmektir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesinin kullanıldığı çalışmada öncelikle söz sanatları ve söz sanatlarının öğretimine ilişkin çalışmalar incelenerek kavramsal bir çerçeve oluşturulmuş daha sonra Âşık Veysel şiirlerinin kullanıldığı söz sanatları öğretimi etkinlikleri geliştirilmiştir. Tablolar hâlinde sunulan etkinlikler; Temel Bilgiler, İlke ve Yöntemler ve Dersin İşleniş Aşamaları/Etkinlikler olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Temel Bilgiler bölümünde etkinliğin müfredata göre uygulanacağı hafta, uygulama süresi, sınıf düzeyi, geliştirilen temel beceriler, ilişkili kazanımlar ve bunların Türkçe Öğretimi Programı'ndaki kodları, araç gereçler ve derste kullanılan kısa filmin künyesi bulunmaktadır. İlke ve Yöntemler bölümünde etkinlikte kullanılan Öğretme-Öğrenme Yaklaşımı, Öğretim Stratejisi, Öğretim Yöntemi, Öğretim Tekniği ve Ön Plana Çıkan İlkeler yer almaktadır. Dersin İşleniş Aşamaları/Etkinlikler bölümünde ise Dikkat Çekme, Keşfetme, Gelişme ve Değerlendirme aşamaları detayları ile birlikte bulunmaktadır. Ayrıca etkinliklerin sonunda çeşitli görseller ek olarak sunulmuştur. Alanyazına dayandırılarak tasarlanan bu etkinliklerin, söz sanatlarının öğretimi üzerine yarı deneysel araştırmalara önemli katkılar sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar kelimeler: Âşık Veysel, şiir, söz sanatları, etkinlik

¹ Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Kaynak: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Benzerlik Raporu: Alındı – Turnitin, Oran: %12

Etik Şikayeti: editor@rumelide.com

Makale Türü: Araştırma makalesi, **Makale Kayıt Tarihi:** 01.10.2023-**Kabul Tarihi:** 20.12.2023-**Yayın Tarihi:** 21.12.2023; **DOI:** 10.29000/rumelide.1405700

Hakem Değerlendirmesi: İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme

² Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü / Dr., Atatürk University, Faculty of Education, Department of Turkish Education (Erzurum, Türkiye), nurullah.aydin@atauni.edu.tr, **ORCID ID:** 0000-0003-2522-7765, **ROR ID:** https://ror.org/03je5e526, **ISNI:** 0000 0001 0775 759X, **Crossreff Funder ID:** 501100004951

³ Dr. Öğr. Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü / Dr., Muş Alparslan University, Faculty of Communication, Department of Journalism (Muş, Türkiye), f.sayir@alparslan.edu.tr, **ORCID ID:** 0000-0002-6347-8760, **ROR ID:** https://ror.org/009axq942, **ISNI:** 0000 0004 0369 7341, **Crossreff Funder ID:** 501100007115

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Examples of Rhetoric Teaching Activities Using Âşık Veysel's Poems⁴

Abstract

Teaching rhetoric that enables literary works to increase their impressiveness and gain richness of meaning is a subject emphasized in the Turkish Language Teaching Program. When the program is examined, it is seen that the achievements related to rhetoric are included in every grade level. This shows that developing different examples of practices and activities for teaching rhetoric may be beneficial in acquiring the relevant achievements. The purpose of this study is to develop activities using Âşık Veysel's poems to teach rhetoric, which is among the achievements of the Turkish Language Teaching Program. In the study document analysis, one of the qualitative research methods was used and first a conceptual framework was created by examining the studies on the rhetoric and teaching of rhetoric, then rhetoric teaching activities using Âşık Veysel's poems were developed. The activities presented in tables consist of three parts: Basic Information, Principles and Methods, and Teaching Stages/Activities. In the Basic Information section, the week in which the activity will be implemented according to the curriculum, the duration of the implementation, the grade level, the basic skills developed, the related acquisitions and their codes in the Turkish Teaching Program, the tools and the tag of the short film used in the lesson are presented. In the Principles and Methods section, the Teaching-Learning Approach, Teaching Strategy, Teaching Method, Teaching Technique and Prominent Principles used in the activity are presented. In the Teaching Stages/Activities section, the phases of Attracting Attention, Discovery, Development and Evaluation are presented with details. In addition, various visuals are presented as attachments at the end of the activities. It is anticipated that these activities, designed based on the literature, will make significant contributions to quasi-experimental research on the teaching of rhetoric.

Keywords: Âşık Veysel, poem, rhetoric, activity

Giriş

Büyük halk ozanı ve âşıklık geleneğinin önde gelen isimlerinden biri olarak kabul edilen Âşık Veysel'in 50. ölüm yıl dönümü, UNESCO'nun 41. Genel Konferansı'nda alınan bir kararla 2023 yılı için UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri Programı'na dâhil edilmiştir (UNESCO Türkiye Milli Komisyonu, 2022). Ayrıca, 28 Aralık 2022 tarihli ve '2023 Yılı'nın Âşık Veysel Yılı Olarak Kutlanması' konulu cumhurbaşkanlığı genelgesi ile düzenlenecek etkinliklerin Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı'nın koordinasyonunda, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yürütülmesi kararlaştırılmıştır (Resmi Gazete, 2022).

Âşık Veysel Şatıroğlu, Sivas'ın Şarkışla ilçesine bağlı Sivrialan Köyü'nde 1894 yılında dünyaya gelmiştir. Yedi yaşında geçirdiği çiçek hastalığı sonucu bir gözünü kaybeden Âşık Veysel, diğer gözünü ise bir kaza sonucu kaybetmiştir. Babasının teşvikiyle saz çalmayı öğrenen Âşık Veysel, saz dersleri için Çamşılı Ali

⁴ It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation process of this study and all the studies utilised are indicated in the bibliography.

Conflict of Interest: No conflict of interest is declared.

Funding: No external funding was used to support this research.

Copyright & Licence: The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 licence.

Source: It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and all the studies used are stated in the bibliography.

Similarity Report: Received - Turnitin, Rate: 12

Ethics Complaint: editor@rumelide.com

Article Type: Research article, **Article Registration Date:** 01.10.2023-**Acceptance Date:** 20.12.2023-**Publication Date:** 21.12.2023; DOI: 10.29000/rumelide.1405700

Peer Review: Two External Referees / Double Blind

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com

e-mail: editor@rumelide.com,

tel: +90 505 7958124

phone: +90 505 7958124

Ağa'dan eğitim almıştır. Âşık Veysel'in hayatında önemli bir dönüm noktası, 1931 yılında Sivas Lisesi'nde edebiyat öğretmeni olarak görev yapan Ahmet Kutsi Tecer ile tanışmasıdır. Tecer, arkadaşlarıyla birlikte 5 Aralık 1931 tarihinde üç gün süren bir Halk Şairleri Bayramı etkinliği düzenler. Bu etkinliğe katılan Âşık Veysel, "Halk Şairi" unvanını alacak kadar büyük bir başarı göstermiştir (Alptekin, 1998; Kara ve Tören, 2011).

1933 yılına kadar diğer halk şairlerinin eserlerini icra eden Âşık Veysel, söz konusu yıl içerisinde ilk eseri olan 'Atatürk Destanı'nı yazmıştır. Bu dönemden sonra Veysel, Türkiye'nin farklı şehirlerinde düzenlediği performansların ardından, Köy Enstitüleri'nin kurulması sürecinde, Ahmet Kutsi Tecer'in yönlendirmesi altında, bu eğitim kurumlarında saz eğitmeni olarak görev almıştır. 1965 yılında, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından çıkarılan özel bir yasa ile, Türk diline ve milli birliğe katkılarında ötürü Âşık Veysel'e aylık 500 lira maaş tahsis edilmiştir. Âşık Veysel, 21 Mart 1973 tarihinde, doğum yeri olan köyde vefat etmiştir (Alptekin, 2004; Kara ve Tören, 2011).

Literatür incelendiğinde Âşık Veysel ve eserleri ile ilgili pek çok çalışma yapıldığı görülmektedir (Dağtaşoğlu, 2015; Yenen, 2010; Kaya, 2017; Dinçer, 2004; Şenocak, 2017). Ayrıca, Âşık Veysel'in eserleri, eğitim ve öğretim bağlamında da incelenmiştir. Yenen Avcı (2017), Âşık Veysel'in şiirlerini Türkçe Öğretimi Programı'ndaki temalar açısından analiz etmiştir. Kara ve Tören (2011), bu şiirlerin eğitimde nasıl kullanılabileceğini incelemiştir. Değerler eğitimi kapsamında da Âşık Veysel'in eserlerinin kullanımına dair çalışmalar mevcuttur (Kurtoğlu, 2017; Turhan ve Kova, 2012).

Âşık Veysel'in eserlerine Türkçe ders kitaplarında da yer verilmektedir. 7. sınıf Türkçe ders kitabında 'Sazıma' (7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı, s. 173), 8. sınıf Türkçe ders kitabında 'Vatan Sevgisini İçten Duyanlar' (8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı, s. 186) ve 'Uzun İnce Bir Yoldayım' (8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı, s. 189) şiirleri okuma metni olarak yer almaktadır. Bu durum, Âşık Veysel'in eserlerinin Türkçe ders kitaplarında kullanılmaya uygun olduğunu göstermektedir. Bu eserler, öğrencilere Türkçe derslerinde sunulan edebî figürler ve söz sanatları konusunda da derinlemesine bir kavrayış sağlamaktadır.

Bu bağlamda, Türkçe Öğretimi Programı'nın incelendiğinde, derslerde söz sanatlarının önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Söz sanatlarının sınıf düzeyinde dağılımı şöyledir: 5. Sınıfta Benzetme, Kişileştirme; 6. Sınıfta Konuşurma, Karşıtlık; 7. Sınıfta Kişileştirme, Konuşurma, Karşıtlık, Abartma ve 8. Sınıfta Benzetme, Kişileştirme, Konuşurma, Karşıtlık, Abartma yer alır (MEB, 2019).

Söz Sanatları

Söz sanatları, edebî eserlerin etkileyciliğini artıran ve dilin sembolik zenginliklerini ortaya koyan unsurlar olarak kabul edilir. Çifci ve Kaplan (2020) tarafından edebî sanatlar olarak da nitelendirilen bu kavram, eserin anlamını zenginleştiren ve farklı anlam ilgileri kuran dilin bir parçasıdır. Bayram (2007), söz sanatlarını, söze açıklık ve incelik, manaya güç ve derinlik veren, şiirde gerekli olan en önemli unsurlar olarak tanımlamaktadır. Karataş (2007) ise bu sanatları, edebî eserdeki sözü ve ifadeyi güzelleştirmek, anlamını güçlendirmek için başvurulan söz ve anlam oyunlarının tümü olarak görür. Aktaş (2002) ise, söz sanatlarını edebî metinlerin anlam zenginliğine katkıda bulunan, şaire yeni imkânlar tanıyan, anlatım ve üslupta zenginlik yaratan, etkili ve vurucu ifadelerin yanı sıra estetik ve özgünlüğe kaynak oluşturan yapısal ve biçimsel teknikler olarak tanımlar.

Araştırmacıların söz sanatlarını sınıflandırma konusunda farklı yaklaşımları vardır. Aktaş (2002), söz sanatlarını Mecazla İlgili Sanatlar, Düşünceyle İlgili Sanatlar, Heyecanla İlgili Sanatlar, Bilgiyle İlgili Sanatlar, Anlamla İlgili Sanatlar, Sözle İlgili Sanatlar, Harf ve Yazıyla İlgili Sanatlar gibi çeşitli kategorilere ayırarak alt başlıklar ile detaylandırmıştır. Buna karşın, Dilçin (2009) bu sanatları Mecazlar, Anlamla İlgili Sanatlar, Sözle İlgili Sanatlar olmak üzere üç ana başlık altında ele almıştır.

Adres | **Address**

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Külekçi (2011) ise herhangi bir sınıflandırma yapmaksızın söz sanatlarını sıralayıp açıklamıştır. Bu çeşitlilik, Türkçe Öğretimi Programı'nda ele alınan söz sanatlarının (Benzetme, Kişileştirme, Konuşturma, Karşıtlık, Abartma gibi) anlaşılmasında ve yorumlanmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Benzetme

Dilde anlamı güçlendirmek, canlı kılmak için kullanılan söz sanatlarından biri olan benzetmede (Onan, 2012) aralarında çeşitli yönlerden benzerlik kurulabilen iki şey veya şeylerden benzerlik bakımından zayıf olan güçlü olana benzetilir (Külekçi, 2011). Hem yazılı hem de sözlü dilde kullanılan benzetme ile anlatım daha somut kılınır ve kavramlar daha etkileyici bir şekilde aktarılır (Aksan, 2006).

Kişileştirme ve Konuşturma (Teşhis ve İntak)

Kişileştirme, canlı ya da cansız varlıklara insan gibi düşünme, hissetme ve hareket etme özellikleri verme sanatıdır. Dilçin (2009) bu tekniği, nesnelere veya varlıkları insanmış gibi betimlemek için kullanıldığını söyler. Konuşturma (intak) ise, kişileştirilmiş bir varlık veya nesnenin konuştuğu durumlardır. Külekçi (2011) bu sanatın, nesnelere veya hayvanlara insan dilini kullanma kabiliyeti verdiğini belirtir. Konuşturmanın her zaman kişileştirme içerdiğini, fakat her kişileştirmede konuşturma olmadığını Dilçin (2009) açıklar. Bu teknikler, edebiyat eserlerine derinlik ve canlılık katar.

Karşıtlık

Karşıtlık (tezat), edebî bir söz sanatı olarak, düşünce, duygu ve hayal arasındaki karşıt nitelikleri ve benzerlikleri eş zamanlı olarak ifade etme sanatıdır. Dilçin (2009), bu sanatın, zıt unsurları bir araya getirerek anlamın vurgulanmasını sağladığını belirtir. Bununla birlikte, dilbilgisi açısından bakıldığında, sadece zıt anlamlı iki sözcüğün (örneğin, 'uzun' ve 'kısa', 'kalın' ve 'ince' gibi) bir arada kullanılması otomatik olarak karşıtlık oluşturmaz. Külekçi (2011) bu bağlamda, karşıt kelimeler arasında mantıksal bir ilişki ve ortak bir konu bağlamında kullanılmalarının önemine işaret eder. Bu şekilde, karşıtlık, metin içerisinde daha derin ve etkili bir anlam katmanı yaratır

Abartma

Abartma (mübalaga), benzetmeye dayalı söz sanatlarından biridir. Bayram (2007), yazarın heyecan duyduğu bir konuyu, bu heyecanın derecesine göre abartarak büyüttüğünü veya küçülttüğünü belirtir. Dilçin (2009) ise, abartmada bir şeyin gerçekleşmeyeceği biçimde betimlendiğini veya gerçekte olduğundan çok farklı gösterildiğini ifade eder.

Türkçe eğitimi kapsamında, söz sanatlarının öğretimi önemli bir yer tutmaktadır. Bu alanda yapılan çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Örneğin, Çifci ve Kaplan (2020), karikatürlerdeki kırılma çizgilerinin söz sanatları eğitimine etkisini incelerken, geleneksel yöntemlere kıyasla daha etkili sonuçlar elde ettiklerini belirtmişlerdir. Öztürk (2022) ise, şarkıların söz sanatları öğretiminde kullanılmasının öğrenci başarısına ve bilginin kalıcılığına olumlu etkisi olduğunu göstermiştir. Bu çalışmada öğrenciler, şarkı kullanımını öğretici, eğlenceli ve kalıcı olarak değerlendirmişlerdir.

Bunun yanı sıra, alanda teorik çalışmalar da mevcuttur. Bu çalışmaların odak noktası genellikle Türkçe ders kitaplarıdır. Yaman (2022) ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki metinleri, Keskinöglü ve Ökten (2021) ise metinlerdeki metaforlarla söz sanatlarının öğretimini incelemiştir. Aslan, Doğan Güldenöglü ve Altuntaş (2018) ders kitaplarındaki etkinlik ve soruları ele almışlardır. Betur (2019) ve Uludağ (2018) ise bu konuyu Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı dersi bağlamında incelenmiştir.

Alan yazının incelenmesi, söz sanatlarına ilişkin çalışmaların sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, bu konuda yapılacak araştırmaların literatüre önemli katkılar sunabileceğine işaret etmektedir. Bu çalışmada, Türkçe Öğretim Programı kazanımlarına uygun olarak, Aşık Veysel'in Şiirlerini kullanarak

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

söz sanatları öğretim etkinlikleri tasarlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, söz sanatlarının öğretilmesi için uygun Âşık Veysel şiirleri seçilmiş ve bu şiirler üzerinden etkinlikler geliştirilmiştir.

Etkinliklerin Tasarlanma Süreci

Beş haftalık bir zaman diliminde toplamda on ders saati kapsayan etkinliklerin tasarım sürecinde ilk olarak araştırmacının amacı doğrultusunda 2019 Türkçe Öğretim Programında sekizinci sınıf düzeyinde yer alan okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerine yönelik kazanımlar hafta hafta belirlenmiştir. Ardından, bu kazanımlara uygun yaklaşımlar, stratejiler, yöntemler ve teknikler, aynı zamanda önemli görülen ilkeler dikkatlice seçilmiştir. Bu ilkeler, yöntemler ve teknikler belirlendikten sonra, Âşık Veysel şiirlerine uygun eğitim araçları seçilmiş ve ilgili metinlerin detaylı künye bilgileri eklenmiştir. Künye bilgilerinin tamamlanmasının ardından, dersin işleniş aşamalarına yönelik ayrıntılı bir planlama yapılmıştır. Planlama, temel dil becerilerine yönelik kazanımları ve tercih edilen ilke ve yöntemleri dikkate alarak yapılmaktadır. Bu süreç, etkinlikten etkinliğe farklılık gösterebilir; ancak genellikle;

- İpucu, (Gökalp (2016)'ya göre bu tür davranışlar öğrencilerin harekete geçirilmesine ve istenilen davranışların ortaya çıkmasını sağlar.)
- Hedeften haberdar etme, (Senemoğlu (2004)'e göre bu tür süreçler sayesinde öğrenme-öğretme süreçlerinde edindikleri bilgilerden nerede ve nasıl yararlanacakları konusunda öğrencilerde bir beklenti oluşur.)
- Ön koşul öğrenmeleri tamamlama, (Köksal ve Atalay (2017)'ye göre önceki bilgiler öğrenilecek bilgiler için ön koşul özelliği taşıdığı için dersin başında öğrencilere ön bilgiler hatırlatılır.)
- Katılım, (Gömlüksiz (2018)'e göre bu aşamada öğrenciler öğrenme gerçekleşinceye kadar öğrenme-öğretme süreçlerinde kendilerine verilen işaretleri hatırlayarak kullanır ve bu işaretlere uygun davranışlar gerçekleştirirler.)
- Dönüt-düzeltilme, (Sönmez (2015) dönütü öğrencilerin sergiledikleri davranışlar hakkında geri bildirimlerde bulunma, düzeltmeyi ise öğrenme yanlışlarını giderme, eksiklerini ise tamamlama olarak tanımlamıştır.)
- Uygulama, (Gökalp (2016)'ya göre bu aşamada kazanımların strateji, yöntem, teknik ve araç-gereçlerin organize edilerek etkinliğe dönüştürülmesi söz konusudur.)
- Yapılandırma, (Küçükahmet (2017)'ye göre bu tür süreçlerde öğrenciler öğrenme-öğretme süreçlerinde edindikleri bilgileri merakla işler, sabırla düzenlerler.)
- İzleme ve değerlendirme, (Sünbül (2011) öğrenme-öğretme süreci sonunda hedeflenen kazanımların öğrenciler tarafından gerçekleştirilme düzeyinin dilsel, mantıksal/matematikselsel, uzamsal, müziksel, kişilerarası ve kişisel süreçler açısından gözlemlenmesi) boyutlarını kapsamaktadır.

Yöntem

Bu araştırmada, Türkçe Öğretimi Programı'nın kazanımlarına uygun olarak söz sanatlarının öğretimi bağlamında Âşık Veysel'in şiirlerinin bütünleşmesini içeren etkinliklerin geliştirilmesi süreci incelenmiştir. Bu süreç, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi ile ele alınmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2016, s. 189) tarafından açıklanan bu yöntem, incelenen konuyla ilgili yazılı materyallerin derinlemesine analizini içermektedir.

Araştırma kapsamında, literatür taraması yapılarak söz sanatları ve Âşık Veysel'in şiirlerine dair kavramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. Âşık Veysel'in benzetme, kişileştirme, konuşurma, karşıtlık ve

Adres | **Address**

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

abartma gibi söz sanatları açısından zengin şiirlerinin söz sanatları eğitiminde kullanılmasının etkin olacağı değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, söz sanatlarının öğretimi için uygun olan Åşık Veysel şiirleri belirlenmiştir ve ardından bu şiirler temelinde etkinlikler tasarlanmıştır. Etkinlik tasarımı sürecinde, alandaki önemli çalışmalar (Dilçin, 2009; Külekçi, 2011; Güneş, 2017; Güneş, 2012; Çevik ve Güneş, 2017; Sönmez, 2015; Doğanay, 2017) temel referans kaynakları olarak kullanılmıştır.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirini gerçekleştirilmemiştir. Özel bir etik kurul izni gerektirmeyen çalışmalar kapsamına giren çalışmadır.

Bulgular

Araştırma sonucu geliştirilen etkinlikler tablolar hâlinde sunulmuştur. Tablolar incelendiğinde etkinliklerin Temel Bilgiler, İlke ve Yöntemler ve Dersin İşleniş Aşamaları/Etkinlikler olmak üzere üç bölümden oluştuğu görülmektedir.

Temel Bilgiler bölümünde etkinliğin müfredata göre uygulanacağı hafta, uygulama süresi, sınıf düzeyi, geliştirilen temel beceriler, ilişkili kazanımlar ve bunların Türkçe Öğretimi Programı’ndaki kodları, araç gereçler ve derste kullanılan kısa filmin künyesi bulunmaktadır. İlke ve Yöntemler bölümünde etkinlikte kullanılan Öğretme-Öğrenme Yaklaşımı, Öğretim Stratejisi, Öğretim Yöntemi, Öğretim Tekniği ve Ön Plana Çıkan İlkeler yer almaktadır. Dersin İşleniş Aşamaları/Etkinlikler bölümünde ise Dikkat Çekme, Keşfetme, Gelişme ve Değerlendirme aşamaları detayları ile birlikte bulunmaktadır. Ayrıca etkinliklerin sonunda çeşitli görseller ek olarak sunulmuştur.

Tablo 1. Benzetme Etkinliği

Temel Bilgiler		
Hafta	4. Hafta	
Uygulama Süresi	2 ders saati (40+40 dk.)	
Sınıf	8	
Geliştirilen Temel Beceriler	Okuma, Dinleme, Yazma	
İlişkili Kazanımlar	Okuma	T.8.3.7. , T.8.3.14.
	Dinleme	T.8.1.4. , T. 8.1.6. , T.8.1.14
	Yazma	T.8.4.3. , T.8.4.17.
Araç Gereçler	Etkileşimli Tahta, Yol Maketi	
Derste Kullanılan Kısa Filmin Künyesi	ŞATIROĞLU, V. (19 Haziran 2019). UZUN İNCE BİR YOLDAYIM. Albüm: Åşık Veysel Klasikleri. (Sertan ZAIM, Orijinal Taş Plak Kayıt)	
İlke ve Yöntemler		
Öğrenme-Öğretme Yaklaşımı	Yapılandırmacı Yaklaşım	
Öğretim Stratejisi	Buluş Yoluyla ve Sunuş Yoluyla Öğretim	
Öğretim Yöntemi	Anlatım Yöntemi	
Öğretim Tekniği	Soru Cevap Tekniği ve İstasyon Tekniği	

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Ön plana çıkan İlkeler

Etkin Katılım İlkesi, Somuttan Soyuta İlkesi ve Öğrenciye Görelik İlkesi.

Dersin İşleniş Aşamaları /Etkinlikler**Dikkat Çekme Aşaması**

1. İpucu Etkinliği

Öğretmen, ders başlamadan önce kartonlardan yapmış olduğu yol maketini koridor yüzeyine yapıştırır. Daha sonra koridor yüzeyine yapıştırmış olduğu maketin üzerinden geçen öğrencilere, “Bugün koridordan geçerken herhangi bir değişiklik fark ettiniz mi?” diye sorar. Aldığı cevaplardan yola çıkarak öğrencilerden geçtikleri yolun nasıl bir yol olduğunu anlatmalarını ister. (ek 1)

2. Güdüleme

Öğrenciler, öğretmenin sormuş olduğu soruya cevap verir. Öğretmen, öğrencilerden gelen cevaplara anında dönüt sağlar ve katılım sağlayan öğrencileri pekiştiricilerle (evet, doğru, aferin vb.) destekler.

3. Hedeften haberdar etme etkinliği

Öğretmen, öğrencilere etkileşimli tahtadan Âşık Veysel’in “Uzun İnce Bir Yoldayım” adlı türküsünü dinleyeceklerini ve dinleme esnasında metnin duygusundan hareketle dinleme metninin içinde geçen benzetmelerin not alınacağını söyler.

Keşfetme Aşaması

1. Katılım Etkinliği

Öğretmen dinleme metnini açar, öğrenciler dinleme esnasında metinde geçen benzetmeleri not alırlar. Not aldıkları benzetmelerin anlamlarını bağlamdan (dinleme metni) hareketle tahmin ederler.

2. Dönüt Etkinliği

Öğretmen tahminleri dinler. Dinleme metninde geçen “Uzun ince bir yoldayım, iki kapılı bir handa ve yetişmek için menzile.” benzetmelerinin ne anlama geldiklerini;

“Uzun ince bir yoldayım” ile kastedilenin yaşama, yolun daralan kısmının ise ölüme benzetildiğini; “İki kapılı bir handa” ifadesinde ise şairin yaşadığımız dünyayı hana benzettiğini görüyoruz. “Yetişmek için menzile” dizesi ise yaşamın son bulduğu evre anlamında kullanılmıştır.” şeklinde açıklar.

Yapılan çalışmalar doğrultusunda öğretmen, öğrencilerden günlük hayattan hareketle benzetme içeren cümleler kurmalarını ister.

3. Ön Koşul Öğrenmeleri Tamamlama Etkinliği

Öğretmen, sorduğu sorulardan hareketle söz sanatlarından benzetmeyi şöyle açıklar:

“Bu sanat, anlatıma kuvvet katmak ya da anlatılan özelliğin daha fazla olduğunu belirtmek için kullanılır.

Benzeyen ve kendisine benzetilen, benzetmenin temel öğeleridir. Benzetme yönü ve benzetme edatı ise yardımcı öğelerdir.

Bir benzetmede temel öğelerin dışında diğer öğelerin bulunması zorunlu değildir.

Benzetmenin dört ögesi vardır:

a. Benzeyen: Zayıf unsur

b. Kendisine Benzetilen: Güçlü unsur

c. Benzetme Yönü: Aktarılan yön

d. Benzetme Edatı: Gibi, kadar, andırmak vb.” dedikten sonra konunun daha iyi anlaşılması adına tahtada örnekler vermeye karar verir.

Örnek Cümle: “Annemin gözleri deniz gibi masmaavidir.” cümlesini tahtaya yazar ve söz sanatına uygun şekilde, şöyle açıklar:

a. Benzeyen: Annemin gözleri

b. Kendisine Benzetilen: Deniz

c. Benzetme Yönü: Masmavidir

d. Benzetme Edatı: Gibi

Gelişme Aşaması

1. Grup Oluşturma Süreci:

Öğretmen, öğrencilere benzetmeyle ilgili öykü yazacaklarını söyler ve sıraları dörderli grupların oturabileceği şekilde ayırır. Bu sıra gruplarına “İstasyon” adını verir. Başarı açısından heterojen olmasına dikkat ederek öğrencileri dört gruba ayırır. Daha sonra öğretmen istasyon tekniğinin; tüm sınıfa her adımda bir önceki grubun

Adres	Address
RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi	RumeliDE Journal of Language and Literature Studies
e-posta: editor@rumelide.com	e-mail: editor@rumelide.com,
tel: +90 505 7958124	phone: +90 505 7958124

çalışmalarına katkıda bulunarak devam etmeyi ve bitmemiş işler yapmayı öğreten bir teknik olduğunu, özđün içerikler ortaya çıkmasını sağladığını, süreç sonunda ürün ortaya koyan öğrencilerin özđüvenlerini arttırırken olumlu hissetmelerini sağladığını belirterek tekniği açıklamış olur.

2. Uygulama Süreci:

Öğretmen, önce her istasyona birer boş kâğıt bırakır. Sonra öğrencileri dört gruba ayırır. Grupları oluşturduktan sonra öğrencilerden dinleme metnindeki benzetmelere bağlı kalarak bir öykü yazmalarını ister. Dört gruba ayrılmış öğrenciler her istasyonda beş dakika durur ve bu beş dakika içinde bir paragraf yazar. Beş dakika sonra istasyon değişir ve gittiği istasyonda öykü kaldığı yerden devam eder. İlk istasyona gelince başlattığı öyküye bir son yazar ve ardından tamamlanmış öyküleri gruptaki bir gönüllü tüm sınıfla paylaşır.

Değerlendirme Aşaması

1. İzleme-Değerlendirme Süreci

Öğretmen ve öğrenciler tüm öyküleri dinledikten sonra dinleme metnindeki benzetmelere sadık kalmış öyküyü seçer ve sınıf panosunda sergiler. Öğretmen, dersin sonunda bu etkinliğe katılan tüm gruplara sembolik hediyeler dağtır.

Tablo 2. Kişileştirme Etkinliği

	Temel Bilgiler
Hafta	2. Hafta
Uygulama Süresi	2 ders saati (40+40 dk.)
Sınıf	8
Geliştirilen Temel Beceriler	Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma
İlişkili Kazanımlar	Okuma T.8.3.2. , T.8.3.5. , T.8.3.7. , T.8.3.14. Dinleme T.8.1.2. , T.8.1.4. , T.8.1.5. , T.8.1.10. , T.8.1.14. Konuşma T.8.2.2. , T.8.2.3. Yazma T.8.4.13.
Araç Gereçler	Etkileşimli tahta, top, saz (materyal) ve ders kitabı.
Derste Kullanılan Kısa Filmin Künyesi	ŞATIROĞLU, V. (13 Kasım 2018). SAZIMA. Albüm: Kara Toprak. (Sertan ZAİM, Orijinal Taş Plak Kayıt) Birinci Reklam Metni: Çok Market. (2 Kasım 2019) Aktüel ürün reklamı. Kişileştirme Söz Sanatları-Reklamalarda Türkçe. (Dil Bilgisi Kanalı) https://www.youtube.com/watch?v=pwi3U8qQvr4 İkinci Reklam Metni: The Program Channel . (22 Kasım 2012). Pingu Season, 1 Episode. https://www.youtube.com/watch?v=hyTNGkBSjyo KAHOOT UYGULAMASI (ÖRNEK): - https://create.kahoot.it/share/kisilestirme-sanati/84361d1c-8851-4f67-896e-50a1d240801d
	Ders Kitabı: Eselioğlu, H. (2019) <i>8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı</i> , Türkiye, Devlet Kitapları.
	İlke ve Yöntemler
Öğrenme-Öğretme Yaklaşımı	Yapılandırmacı Yaklaşım
Öğretim Stratejisi	Sunuş Yoluyla ve Buluş Yoluyla Öğrenme
Öğretim Yöntemi	Anlatım Yöntemi

Öğretim Tekniği	Soru-Cevap Tekniği, İnternet Tabanlı ve Bilgisayar Destekli
Ön plana çıkan İlkeler	Öğrenciye Görelik, Basitten Karmaşığa ve Somuttan Soyuta İlkesi

Dersin İşleniş Aşamaları /Etkinlikler

Dikkat Çekme Aşaması

1. İpucu Etkinliği

Öğretmen, Âşık Veysel'in "Sazıma" adlı türküsünü söyleyerek yanında getirdiği saz ve top ile sınıfa girer. Türküyü bitirdikten sonra derse, "Hayatınızda hiç insanî özellikler taşıyan cansız nesne veya canlı varlık gördünüz mü?" sorusuyla başlar. Aldığı cevaplardan sonra ağız ve göz yapıstırarak insan görünümünü kazandırdığı sazi öğrencilere tanıtır. (ek-1 ve ek-2)

2. Güdüleme

Öğretmen; öğrencilerin sazi incelemelerine, sazın tellerine rastgele dokunmalarına fırsat tanır ve her öğrenci için saza farklı duygu durumlarını (yüz ifadesi) yansıtan etiketler yapıştırır. Örneğin, öğretmenin öğrenciye kullanacağı "Sazi ağlattın." cümlesi için ağlayan yüz ifadesi etiketi saza yapıştırılır. Bu şekilde, saza birçok duygu durumu yaşatılır. (ek-3)

3. Hedeften haberdar etme etkinliği

Bu derste, öğrencilere konuya uygun olarak seçilen reklam metni izletilir ve metinde gördüklerini not almaları istenir. Öğrencilerin metinden aldıkları notlar doğrultusunda öğretmen, anlatım tekniğiyle "Kişileştirme, diğer bir adıyla teşhis sanatı insana ait özelliklerin insan dışı varlıklara aktarılmasıdır." tanımını yaparak anlatılacak konu hakkında bilgi verir.

Keşfetme Aşaması

1. Katılım Etkinliği

Öğretmen, Âşık Veysel'in "SAZIMA" adlı türküsünü etkileşimli tahtadan sınıfa dinletir. Daha sonra öğrencilerden ders kitabında yer alan dinleme metnini açmalarını ve metindeki anlamını bilmedikleri kelimelerin altını çizmelerini ister. Öğrenciler, anlamını bilmedikleri kelimeleri sınıfla paylaşır. Sonra belirlenen kelimelerin anlamları öğretmen tarafından açıklanır ve öğrencilere metindeki KİŞİLEŞTİRME sanatının bulunduğu cümleleri not alarak tespit etmelerini söyler. Daha sonra ikinci reklam metni izletilir ve izlerken KİŞİLEŞTİRME sanatıyla ilgili not almaları istenir.

2. Dönüt Etkinliği

Öğrenciler, dinleme metninden aldıkları notları diğer öğrenciler ve öğretmenle paylaşır. Alınan notlar, öğretmen tarafından değerlendirilir ve metinde geçen,

"Gizli sırlarımı aşıkâr etme."

"Lal olsun dillerin söyleme yada."

"Hayali hatır et beni unutm."

"Söyle doğrusunu, gel inkâr etme."

"Benim her derdime ortak sen oldun."

"Ağlarsam ağladın, gülersem güldün."

"Giyin kara libas yaslan duvara."

"Yanımdan göğsünden açılır yara."

"Yar gelmezse yaraların elletme."

"Ben babamı sen ustanı unutm." gibi KİŞİLEŞTİRME sanatının yer aldığı cümleleri sırasıyla tahtaya yazar ve söz sanatını açıklar. Bu sayede öğrencilerin doğru ve yanlışlarını fark etmeleri sağlanır. Konuyu tam kavrayamayan öğrenciler için birkaç örnek daha çözümlenerek hedefe hazır hâle getirilir. Öğrenciler, daha önce reklam metninden aldıkları notları tekrar gözden geçirir ve sınıfla paylaşır. Öğretmen ise alınan notları değerlendirmeye tabii tutar.

3. Ön Koşul Öğrenmeleri Tamamlama Etkinliği

Öğretmen, daha önce hazırlanmış olduğu dersin konusuyla ilgili sunuyu etkileşimli tahtadan açar ve ardından,

"1- Nesnelere insanlaştırma çabası,

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

2- İnsana ait özellikleri, insan dışındaki canlı veya cansız varlıklara aktaran mecazlı anlatım tekniğidir.” gibi bilgilerin öğrencilere aktarımını yapar. Daha sonra,
 “Bir balık, ağlıyordu denizde.”
 “Akrep ile yelkovan, sanki bir yere yetişir gibi koşuturup duruyorlar.”
 “Güneş nazlı nazlı batarken, koyu bir karanlık öptü denizi.” gibi örnekler vererek derse hazırlar.

Gelişme Aşaması

1. Grup Oluşturma Süreci

Öğretmen, “KİŞİLEŞTİRME TOPU” adlı oyunu oynayacaklarını söyler ve sınıfın oturuş düzenini “U modeline göre düzenler.

2. Uygulama Süreci

Öğretmen, yanında getirdiği topu öğrencilerinden birine atarak onun da konuya ilişkin örnek vermesini ardından topu başka bir arkadaşına atmasını ister. Bu şekilde öğrencilerin katılımıyla konunun anlaşılmasını ve pekiştirilmesini sağlayarak dersi sonlandırır.

Değerlendirme Aşaması

1. İzleme-Değerlendirme Süreci

Öğretmen önceden, KAHOOT uygulamasından işlediği konuyla ilgili sorular hazırlar ve öğrencilerle paylaşacağı linki oluşturur. Konu işlendikten sonra öğrenciler, bilgisayar odasına toplanır ve KAHOOT uygulamasını açar. Öğretmen, erişim bağlantısını öğrencilerle paylaşır. Her öğrenci kendi ismiyle uygulamaya giriş yapar ve hazırlanan soruları yanıtlar. Dönüt olarak öğretmene gelen bildirimden kimin konuyu anlayıp kimin anlamadığı alınan puana göre anlaşılır.

Tablo 3. Karşıtlık Etkinliği

	Temel Bilgiler
Hafta	2. Hafta
Uygulama Süresi	2 ders saati (40+40 dk.)
Sınıf	8
Geliştirilen Temel Beceriler	Okuma, Dinleme, Yazma
İlişkili Kazanımlar	Okuma T.8.3.7 Dinleme T.8.1.4 , T.8.1.2 Yazma T.8.4.3
Araç Gereçler	Oyun kartları, etkileşimli tahta, kum saati
Derste Kullanılan Kısa Filmin Künyesi	Veysel, A. (23 Eylül 2007). Beni Hor Görme Kardeşim, Albüm: Âşık Veysel Collection. (Netd Müzik Video Dijital Platform) Derste Kullanılan Kitap: Alptekin, A. B. (2004). <i>Âşık Veysel Türküz Türkü Çağırırız</i> . Ankara: Akçağ Yayınları.
İlke ve Yöntemler	
Öğrenme-Öğretme Yaklaşımı	İş Birlikli Öğrenme, Oluşturmacı Yaklaşım
Öğretim Stratejisi	Sunuş Yoluyla Öğretim, Buluş Yoluyla Öğretim
Öğretim Yöntemi	Anlatım Yöntemi
Öğretim Tekniği	Soru Cevap Tekniği, Beyin Fırtınası Tekniği, Hikâye Yazma Tekniği
Ön plana çıkan İlkeler	Somuttan Soyuta İlkesi, Aktiflik İlkesi, Açıklık İlkesi, Bütünlük İlkesi
Dersin İşleniş Aşamaları /Etkinlikler	

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Dikkat Çekme Aşaması

1. İpucu Etkinliği

Öğretmen sınıfa bir elinde pul biber diğer elinde şeker olan iki kavanozla girer. (Ek-1 ve Ek-2). Derse başlamadan önce getirdiklerini öğretmen masasına koyar. Dersi öğrencilerin dikkatini masanın üzerindeki çekerek başlatır. Öğrencilere kavanozların içerisindeki pul biber ve şekerin onlara ne çağrıştırdığını sorar. Öğrencilerden aldığı cevapları tahtaya yazar. Her öğrencinin fikrini almaya özen gösterir. Öğrencilerden alınan fikirler doğrultusunda öğretmen kavanozun içindeki pul biberin acı, şekerin tatlı olduğunu söyleyerek bu iki materyalin ağızda bıraktığı tatların birbirine zıt olduğunu açıklar.

2. Güdüleme

Öğretmen öğrencilere içerisinde zıt anlamlı sözcüklerin olduğu kısa bir masal okur. (Ek-3). Öğrenciler dinledikleri masalı yorumlarken öğretmen de onlara anında dönüt verir. Pekleştirici ifadelerle doğru ifadeleri destekler. Öğrencilere, okumuş olduğu masahın içerisinde geçen zıt anlamlı sözcüklerin neler olduğunu ve günlük hayatlarında karşılaştıkları zıt durumların olup olmadığını sorar. Varsa bu duruma örnek vermelerini ister.

3. Hedeften haberdar etme etkinliği

Öğretmen türküyü kitaptan okur, okurken öğrencilere sadece dinlemelerini söyler. Sonra öğrencilerden birinin türküyü okumasını ister. Türkü iki kez okunduktan sonra öğretmen öğrencilere pul biber ve şeker hakkında zihinlerinde canlanan kavramların değişip değişmediğini sorar. Değişen kavramları tahtaya yazar, olaylara ve nesnelere karşı bakış açımızın değişebileceğini söyleyerek birinci dersi bitirir.

Keşfetme Aşaması

1. Katılım Etkinliği

Öğretmen öğrencilere içerisinde zıt anlamlı sözcüklerin olduğu karikatür örnekleri gösterir. Öğrenciler bu karikatürleri zıt anlam bağlamında yorumlar ve karikatürdeki zıt anlamlı sözcükleri bulur.

2. Dönüt Etkinliği

Öğretmen öğrencilere içerisinde zıt anlamlı sözcüklerin bulunduğu cümleler söyler ve öğrencilerden cümlelerde geçen sözcüğün zıddını söylemelerini ister. Bir öğrenciden “Karşıdan yaşlı bir adam geliyor.” cümlesindeki yaşlı sözcüğünün zıddını söylemesini ister. Öğrenci doğru cevabı veremezse öğrencinin doğru cevabı bulmasını sağlar.

3. Ön Koşul Öğrenmeleri Tamamlama Etkinliği

Öğretmen öğrencilere daha önce öğrenmiş oldukları eş anlam, zıt anlam konularından yola çıkarak karşıtlık hakkında ne düşündüklerini sorar ve öğrencilerden zıt anlamla ilgili örnek vermelerini ister.

Gelişme Aşaması

1. Uygulama Etkinlikleri

Öğretmen zıt anlamlı sözcüklerin de bir nevi tezat olduğunu söyler ve tezat kavramını açıklar: Birbirine karşıt olan durum, kavram ve fikirlerin bir arada kullanılmasının karşıtlık (zıtlık) olduğunu söyler. “Ağlanacak halimize güleriz.” “Neden böyle düşman görünürsünüz yıllar yılı dost bildiğim aynalar.” “Ben de gördüm güneşin doğarken battığını.” Sonra bu cümleleri tezat konusuna örnek olarak verir. Türküyü etkileşimli tahtadan açarak öğrencilere dinletir ve öğrencilerden anlamını bilmedikleri sözcükleri not almalarını ve not aldıkları sözcüklerin anlamını bağlamdan (dinleme metninden) hareketle tahmin etmelerini ister. Öğretmen tahminleri dinler ve değerlendirir. Daha sonra öğrencilerin anlamını bilmedikleri sözcüklerin anlamını açıklar. Türküyü ikinci kez dinleterek içerisinde geçen tezatları bulup not almalarını ister. Öğrencilerin verdiği cevapları karşılaştırarak türküde geçen tezatların dost-düşman, tok-aç olduğunu söyler. Öğrencilerden içerisinde tezatların olduğu kısa bir hikâye yazmalarını ister ve sınıfa 10 dakika süre verir. Öğretmen, hikâyelerini tamamlayan ve sınıfta okumak isteyen öğrencilere söz hakkı verir ve öğrenciler yazdıkları hikâyeyi sınıfta okur.

2. Bilgiye Ulaşma ve Bilgiyi Yapılandırma Etkinlikleri

Öğretmen öğrencilerden bir kâğıda içerisinde tezat sözcüklerin bulunduğu 3 tane örnek cümle yazmalarını, sonra bu kâğıtları sıra arkadaşlarıyla değiştirmelerini ve cümlelerde geçen tezat sözcükleri bulmalarını ister.

Değerlendirme Aşaması

1. İzleme-Değerlendirme Süreci

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Öğretmen öğrencileri iki eşit gruba ayırır. Öğrencilere içerisinde tezat sözcüklerin bulunduğu oyun kartlarından bir tanesini gösterir. İki gruptan da gösterdiği karttaki sözcüğün karşıtı ile ilgili cümle kurmalarını ister. (Ek-4). Kum saatini ters çevirerek süreyi başlatır. 20 saniye içerisinde ilk doğru cümleyi kuran grup üyesi grubuna puan kazandırır. Öğretmen puan alamayan öğrencinin cümlesini kontrol ederek doğru ya da yanlış olduğuyula ilgili dönüt verir. Oyun bu şekilde devam eder. En çok puan kazanan grup günün kazananı olur. Öğretmen kazanan grup üyelerine kitap hediye eder.

Tablo 4. Konuşturma Etkinliği

Temel Bilgiler	
Hafta	2. Hafta
Uygulama Süresi	2 ders saati (40+40 dk.)
Sınıf	8
Geliştirilen Temel Beceriler	Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma
İlişkili Kazanımlar	Okuma T.8.3.5. , T.8.3.7. Dinleme T.8.1.2. , T.8.1.4. , T.8.1.14. Konuşma T.8.2.2. , T.8.2.3. Yazma T.8.4.4. , T.8.4.16.
Araç Gereçler	Etkileşimli tahta
Derste Kullanılan Kısa Filmin Künyesi	Veysel, A.,(12 Temmuz 2014). Çiğdem Der ki, Albüm: Aşık Veysel Colletion [Kayıt Türü: Kalan Müzik Video Dijital Platform] Ders Kitabı: Eselioglu, H. (2019) 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı, Türkiye, Devlet Kitapları.
İlke ve Yöntemler	
Öğrenme-Öğretme Yaklaşımı	İşbirliğine Dayalı (Kubaşık) Öğrenme, Davranışsal Yaklaşım, Yapılandırıcı Yaklaşım
Öğretim Stratejisi	Buluş Stratejisi ve Sunuş Stratejisi
Öğretim Yöntemi	Anlatım Yöntemi
Öğretim Tekniğı	Küçük Grup Tartışmaları, Soru Cevap Tekniğı
Ön plana çıkan İlkeler	Bilinenden Bilinmeyene, Öğrenciye Görelilik, Açıklık
Dersin İşleniş Aşamaları /Etkinlikler	

Dikkat Çekme Aşaması**1. İpucu Etkinliği**

Öğretmen, Aşık Veysel'in "Çiğdem Der ki" türküsünü öğrencilere dinleterek derse başlar. Türkü bittikten sonra öğrencilere "Hayatınızda hiç insan dışında konuşan bir varlık gördünüz mü" sorusunu yöneltir. Aldığı cevapların ardından sınıfa getirdiğı el kuklalarını (EK1) öğrencilere gösterir, ardından kuklaları seslendirerek öğrencilere tanıtır.

2. Güdüleme

Öğretmen, sınıfa getirdiğı el kuklalarını öğrencilere dağıtıp onlara kuklaları inceleme fırsatı tanır. Öğrencilere kuklaları farklı duyguları (sevinç, üzüntü, korku vs.) anlatacak şekilde hareket ettirip konuşurur. Seçtiğı gönüllü iki öğrenciye de kuklaları vererek karşılıklı konuşmalarını ister.

3. Hedeften haberdar etme etkinliği

Konuya uygun olarak seçilen karikatür (EK2) incelenir ve gördüklerinde dikkatlerini çeken şeyleri not almaları istenir. Öğrencilerin yazdıkları notlar doğrultusunda öğretmen anlatım tekniğıyle konuşurma (intak) sanatının

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

insana ait konuşma özelliğinin insan dışı varlıklara aktarılmasıdır tanımını yaparak anlatılacak konu hakkında bilgi verir.

Keşfetme Aşaması

1. Katılım Etkinliği

Öğretmen Âşık Veysel'in Çiğdem Der ki türküsünü etkileşimli tahtadan açar. Daha sonra öğrencilerden ders kitabında yer alan dinleme metnini açmalarını ve metindeki anlamını bilmedikleri kelimelerin altını çizmelerini ister. Öğrenciler, anlamını bilmedikleri kelimeleri sınıfla paylaşır. Sonra belirlenen kelimelerin anlamları öğretmen tarafından açıklanır ve öğrencilere metindeki KONUŞTURMA sanatının bulunduğu cümleleri tespit ederek not almalarını söyler.

2. Dönüt Etkinliği

Öğrenciler, dinleme metninden aldıkları notları diğer öğrenciler ve öğretmenle paylaşır. Dinleme metninde alınan notlar, öğretmen tarafından değerlendirilir ve metinde geçen,

"Çiğdem der ki: Ben âlâyım, yiğit başa belayım. Hepsinden ben âlâ. Benden âlâ çiçek var mı çiçek var mı?"

"Lale der ki: Behey Tanrı, benim boynum neden eğri? Yârdan ayrı düştüm gayrı. Benden âlâ çiçek var mı?"

"Sümbül der ki: Boyum uzun, yapraklarım dizim dizim. Beni ak gerdana dizin. Benden âlâ çiçek var mı çiçek var mı? "

"Nevruz der ki: Ben nazlıyım. Sarp kayalarda gizliyim. Mavi donlu gök gönlüyüm. Benden âlâ çiçek var mı? "

Gibi KONUŞTURMA (İNTAK) sanatının yer aldığı cümleleri sırasıyla tahtaya yazar ve söz sanatını açıklar. Bu sayede öğrencilerin doğru ve yanlışlarını fark etmeleri sağlanır. Konuyu tam kavrayamayan öğrenciler için birkaç örnek daha çözümlenerek öğrenciler hedefe hazır hâle getirilir.

3. Ön Koşul Öğrenmeleri Tamamlama Etkinliği

Öğretmen, daha önce hazırlamış olduğu dersin konusuyla ilgili karikatürü (EK2) etkileşimli tahtadan açar ve ardından,

1-İnsan dışındaki canlı ve cansız varlıkları konuşurma sanatıdır.

2-Masallar ve fabllar, teşhis ve intak sanatına en çok rastlanan türlerdir gibi bilgilerin öğrencilere aktarımını yapar. Daha sonra,

- "Kurnaz tilki sesini yumuşatarak, ona dedi ki: Kardeşçğim artık dostuz; Müjde getirdim sana in de öpüşelim, Barış oldu hayvanlar arasında."

- Dal bir gün dedi ki tomurcuğuna: / İçimde kanayan yara gibisin. Örnekleri tahtaya yazarak derse hazırlar.

Gelişme Aşaması

1. Uygulama Etkinlikleri

Öğretmen ikinci ders Çiğdem Der ki türküsünü açar. Türküden örneklerle intak sanatının insan dışındaki canlı ve cansız varlıkları konuşurma sanatı olduğunu ve genelde fabl ve masal türlerinde karşılarna çıktığını belirtir. Daha sonra öğrencileri 3-5 kişilik heterojen gruplara ayırır ve gruplardan birer sözcü seçtirir. Bu gruplara türküde geçen intak sanatının nerelerde bulunduğunu not aldırır.

2. Bilgiye Ulaşma ve Bilgiyi Yapılandırma Etkinlikleri

Gruplardan kâğıtları toplayarak karıştırır. Gruplara kâğıtları rastgele dağıtır. Öğrenciler kâğıtlardaki eksikleri fark eder ve kendi yaptıkları çalışmalarla karşılaştırarak ilişkilendirir. Daha sonra her grubun yaptığı çalışmaları geri verir. Öğrenciler yaptıkları yanlışları düzeltir.

Değerlendirme Aşaması

1. İzleme-Değerlendirme Süreci

Gruplar ortak görüşlerini grup sözcüleri aracılığıyla sınıfla paylaşır. Öğretmen rehberliğinde yapılan çalışmalar doğrulanarak sınıf çikolata ile ödüllendirilir ve sınıf tebrik edilir.

Tablo 5. Abartma Etkinliği

Temel Bilgiler

Adres	Address
<i>RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi</i>	<i>RumeliDE Journal of Language and Literature Studies</i>
e-posta: editor@rumelide.com	e-mail: editor@rumelide.com,
tel: +90 505 7958124	phone: +90 505 7958124

Hafta	12. Hafta
Uygulama Süresi	2 ders saati (40+40 dk.)
Sınıf	8
Geliştirilen Temel Beceriler	Okuma, Dinleme, Konuşma
İlişkili Kazanımlar	Okuma T.8.3.7, T.8.3.16 Dinleme T.8.1.4, T.8.1.5, T.8.1.6, T.8.1.10 Konuşma T.8.2.2.
Araç Gereçler	Etkileşimli tahta, renkli tahta kalemleri, karikatür posteri, günlük gazete
Derste Kullanılan Kısa Filmin Künyesi	Veysel, A. (21 Nisan 2007). Atatürk'e Ağıt, Albüm; Aşık Veysel Klasikleri, Vol.2 Believe Music, The Orchard Music ve 3 Müzik Hakları Topluluğu. İlke ve Yöntemler
Öğrenme-Öğretme Yaklaşımı	Bilişsel Yaklaşım, Yapılandırmacı Yaklaşım
Öğretim Stratejisi	Buluş Stratejisi ve Sunuş Stratejisi
Öğretim Yöntemi	Tartışma Yöntemi
Öğretim Tekniği	Soru-Cevap Tekniği
Ön plana çıkan İlkeler	Basitten Karmaşığa ilkesi, Bütünlük ilkesi, Hayatilik ilkesi
Dersin İşleniş Aşamaları /Etkinlikler	

Dikkat Çekme Aşaması

1. İpucu etkinliği

Öğretmen, yanında getirdiği abartma sanatıyla alakalı büyük karikatür posteriyle sınıfa girer. Posteri herkesin görebileceği şekilde tahtaya asar. Öğrencilere “Bu karikatür hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusunu yöneltir. Verilen cevapları değerlendirir, herkesin daha yakından görmesi için posterin elden ele dolaştırılmasını ister. (ek 1)

2. Güdüleme

Daha sonra öğretmen, işlenecek konunun mübalağa sanatı olduğunu, mübalağanın “abartı, abartma” anlamlarına geldiğini söyleyerek öğrencilere “Günlük hayatta en çok hangi durumlarda abartıya rastlıyorsunuz?” sorusunu yöneltir. Verilen cevaplarla bir tartışma ortamı oluşturulur. Öğrenciler günlük hayatlarında karşılaştıkları abartı durumlarını sınıfla paylaşır. Bu aşamada öğretmen, öğrencilerin fikirlerini dinlerken pekiştirici bağlaçlarla (kesinlikle, tabii ki vb.) doğru ifadeleri destekler. Bu dersin sonunda abartma sanatını günlük hayatta cümle içinde rahatlıkla kullanabileceklerini ifade eder.

3. Hedeften haberdar etme etkinliği

Öğretmen, öğrencilere bir türkü dinleteceğini ve türkünün isminin “Atatürk'e Ağıt” olduğunu söyler. Öğrencilere başlıktan hareketle türkünün içeriğinin ne olabileceğine yönelik sorular sorar ve bu türküde geçen abartma sanatlarının bulunacağını söyler. Öğretmen, öğrencilerin bu konuda ne düşündüklerini, doğru ya da yanlış demeden ve hiçbir eleştiride bulunmadan dinler.

Keşfetme Aşaması

1. Katılım Etkinliği

Öğretmen, öğrencilere “Atatürk'e Ağıt” türküsünü dinletmeden önce, sınıfa getirdiği günlük gazeteden mübalağa sanatı örnekleri okur.

Okuduktan sonra, öğrencilere gazete sayfalarından vererek mübalağa sanatı geçen kısımları bulmalarını ister. (ek 2-3-4-5)

2. Dönüt Etkinliği

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

Öğrenciler, buldukları abartma sanatı örneklerini öğretmenle paylaşır, öğretmen örneklerin doğruluğunu ve yanlışlığını değerlendirir. Öğretmen, gazetede yer alan örnekleri açıkladıktan sonra bu sanatın türkü içerisinde de kullanılabileceğini belirterek “Atatürk’e Ağıt” türküsünü etkileşimli tahtadan açar.

3. Ön Koşul Öğrenmeleri Tamamlama Etkinliği

Öğretmen öğrencilere söz sanatlarının birçok metinde kullanılabileceğini hatırlatır ve ardından,

1-Sözün etkisini güçlendirmek için bir şeyi olduğundan daha çok ya da olduğundan daha az göstermek,

2-Bir özelliğin ya da durumun olduğundan daha çok gösterilmesidir.” gibi bilgilerin öğrencilere aktarımını yapar. Daha sonra, “Bir of çeksem karşıki dağlar yıkılır.”, “Alem sele gitti gözüm yaşından.”, “İki gün boyunca uyuyacak kadar çok yoruldu.” gibi örnekler vererek öğrencileri derse hazırlar.

Gelişme Aşaması

1. Uygulama Etkinlikleri

Öğretmen öğrencilere türküyü iki defa dinletir. Türküyü ilk dinletme sürecinde öğretmen öğrencilere şu soruları sorar:

“ Bu türkünün vermek istediği mesaj, ana duygu ne olabilir?”

“ Türkünün bu kısmında mübalağa sanatı var mı?”

“ Sizce Âşık Veysel bu türküsünde neden mübalağa sanatını kullanmıştır? ”

Öğrencilerden cevap aldıktan sonra öğretmen, türküyü durdurmadan bir kere daha baştan sona dinletir.

Öğrencilerden türküyü dinlerken bir yandan da türküde geçen mübalağa sanatı örneklerini not almaları ister.

2. Bilgiye Ulaşma ve Bilgiyi Yapılandırma Etkinlikleri

Öğretmen, öğrencilerin dizelerde buldukları mübalağa sanatı örneklerini sınıfla paylaşmalarını ister.

Türküde geçen;

“Bütün dünya kan ağladı.”

“Ah çekti vatan ağladı.”

“Döndü çark devran ağladı.” gibi abartma sanatının geçtiği cümleleri sırasıyla tahtaya yazar ve söz sanatını açıklar. Öğrencilerin doğru ve yanlışlarını fark etmeleri sağlanır. Gazeteden bulunan örnekler de tahtaya yazılır ve mübalağa sanatı pekiştirilir.

Değerlendirme Aşaması

1. İzleme-Değerlendirme Süreci

Öğretmen bu süreçte, işledikleri abartma sanatını öğrencilerin hangi düzeyde kavradıklarını değerlendirmek için öğrencilere başka bir metin dağıtır ve öğrencilerden metindeki abartma sanatlarını bulmasını ister.

Öğrenciler buldukları abartma örneklerinin altını çizer. Daha sonra öğretmen dağıttığı metinleri toplar, doğru ve yanlışları kontrol eder. Böylelikle öğrencilerin abartma sanatını anlayıp anlamadıkları değerlendirilir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma, Türkçe öğretmenlerinin söz sanatlarının öğretimine katkı sağlamak amacıyla hazırlanan etkinliklerin geliştirilmesi ve sunulmasına odaklanmaktadır. Etkinlikler, literatüre katkıda bulunmayı hedefleyen bir perspektiften, etkinlik yaklaşımını temel alarak tasarlanmıştır. Dil öğretimi alanında son yıllarda önemli bir yaklaşım olan etkinlik yaklaşımı, dilbilgisi ve kelime öğretimi yerine çeşitli etkinlikler aracılığıyla öğrenmeyi teşvik etmeyi amaçlar. Bu yaklaşım, öğrencilerin bilgiyi keşfetmelerine, bütünleştirmelerine, mantığı anlamalarına, becerilerini geliştirmelerine ve bu bilgileri başkalarıyla paylaşmalarına yardımcı olurken, genellikle eğlenceli bir öğrenme deneyimi sunar (Güneş, 2012).

Türkçe öğretimi alanında, özellikle 2004 yılından itibaren etkinlik yaklaşımının kullanımı artmış ve çeşitli etkinlikler öğrencilere sunulmuştur. Bu etkinlikler, yazma becerilerini geliştirmek, konuşma pratiği yapmak, sözcük dağarcığını zenginleştirmek ve temel dil becerilerini güçlendirmek gibi farklı amaçları içerebilir. Örneğin, Akbaba (2015), 6. sınıf öğrencilerinin yazma becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler geliştirmiş ve uygulama sonuçlarında bu etkinliklerin öğrencilerin yazma becerilerini olumlu yönde etkilediğini tespit etmiştir. Kurudayıoğlu (2003) ve Doğan (2009) çalışmalarında konuşma eğitimi ve konuşma becerisine yönelik etkinlikler geliştirmiş ve Türkçe öğretmenlerinin

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124

kullanımına sunmuşlardır. Göçer (2009) ise araştırmasında söz varlığını geliştirme etkinlikleri üzerine odaklanmıştır. Mert (2014), dört temel dil becerisinin geliştirilmesi sürecinde kullanılabilecek etkinlik örnekleri sunmuştur.

Ancak literatür incelendiğinde, söz sanatlarının öğretimine yönelik spesifik etkinlik geliştirme çalışmalarına rastlanmamıştır. Bu çalışma, bu eksikliğı gidermeyi amaçlamaktadır. Geliştirilen etkinlikler, söz sanatlarının öğretiminde öğrencilere rehberlik etmek, onların bu alandaki yeteneklerini geliştirmek ve dil sanatlarına dair daha derinlemesine bir anlayış kazanmalarını sağlamak için tasarlanmıştır. Gelecekte bu etkinliklerin uygulanacağı yarı deneysel bir çalışmanın kapısını araladık ve bu çalışma sonuçlarına dayalı olarak gelecek araştırmacılara yönelik önerilerde bulunmayı da hedefliyoruz.

Sonuç olarak, bu çalışma kapsamında geliştirilen ve Türkçe öğretmenlerinin kullanımına sunulan etkinliklerin, söz sanatlarının öğretimine önemli bir katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Bu etkinlikler, öğrencilerin dil sanatlarına olan ilgilerini artırarak, Türkçe öğrenimlerini daha etkili ve keyifli hale getirebilir. Ayrıca, bu tür etkinliklerin Türkçe öğretimi alanındaki öğretmenler için farklı bir kaynak ve öğretim aracı olarak kullanılması da mümkündür. Bu çalışmanın sonuçları, söz sanatlarının öğretimine yönelik daha fazla araştırma ve geliştirme çalışmalarını teşvik etmekte ve bu alandaki potansiyeli ortaya çıkarmaktadır. Gelecekte, bu etkinliklerin sınıf içi deneyimlerde nasıl işlediğini incelemek için yarı deneysel çalışmaların gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

Kaynakça

- Akbaba, R. S. (2015). *Türkçe dersi kapsamında 6. sınıf öğrencilerinin yazma becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklerin geliştirilmesi ve uygulanması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Aksan, D. (2006). *Şiir Dili ve Türk Şiir Dili*. (6. Baskı). Ankara: Engin Yayınevi.
- Aktaş, H. (2002). *Modern Türk Őiirinde Edebi Sanatlar*. İstanbul: Söylem Yayınları.
- Alptekin, A. B. (2004). *Aşık Veysel: Türküz Türkü Çağırırız*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Arslan, A. (2016). Öğretim stratejileri ve öğrenme stratejileri (Öz düzenlemeli öğrenme). T. Y. Yelken, C. Akay (Ed.), *Öğretim ilke yöntemleri içinde* (3. Baskı, ss. 185-222). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aslan, C., Doğan Güldenöğlü, B. N., & Altuntaş, İ. (2018). Türkçe Ders Kitaplarındaki Söz Sanatlarıyla İlgili Sorular Ve Etkinlikler Üzerine Bir İnceleme. *Electronic Turkish Studies*, 13(28).
- Bayram, Y. (2007). Eski Türk Edebiyatında Anlam Figürleri/Edebi Sanatlar. *Üniversiteler İçin Eski Türk Edebiyatına Giriş kitabı içinde*, (s.151-245). Ankara: Akçağ Yayınları.
- Betur, M. (2019). *Ortaöğretim öğrencilerinin söz sanatlarına ve söz sanatları öğretimine yönelik görüşleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Çevik, A., & Güneş, F. (2017). Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(2), 272-286.
- Çifci, M., & Kaplan, K. (2020). Karikatürde Yer Alan Kırılma Çizgilerinin Söz Sanatları Öğretimine Etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 509-527.
- Dağtaşoğlu, A. E. (2015). Sözlü Kültür Ve Aşık Veysel. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 171-194.
- Dilçin, D. (2009). *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*. (9. Baskı). Ankara: Tdk Yayınları.
- Diñer, A. (2004). Aşık Veysel'in Şiirlerinde alışılmamış bağdaştırmalar. *Türk Bilim Araştırmaları Dizini*, 15, 231-242.
- Doğan, Y. (2009). Konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinlik önerileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 185-204.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com

e-mail: editor@rumelide.com,

tel: +90 505 7958124

phone: +90 505 7958124

- Doğanay, A. (2017). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. (17. Baskı). Ankara: Pagem Akademi.
- Göçer, A. (2009). Türkçe Eğitiminde Öğrencilerin Söz Varlığını Geliştirme Etkinlikleri Ve Sözlük Kullanımı. *Turkish Studies*, 4(4), 1025-1055.
- Gömlüksiz, M. N. (2018). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: ASOS Yayınları.
- Gökalp, M. (2016). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Güneş, F. (2017). Türkçe öğretiminde etkinlik yaklaşımı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(1), 48-64.
- Güneş, F. (2012). Testlerden etkinliklere Türkçe öğretimi. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 1(1), 31-42.
- Gazete, R. (2022). Resmi Gazete Erişim adresi: www.resmigazete.gov.tr
- Kara, R. & Tören, A. (2011). Âşık Veysel'in Şiirlerinde Eğitim. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (46), 127-143.
- Karataş, T. (2007). *Ansiklopedik edebiyat terimleri sözlüğü*. (3. Baskı). Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kaya, M. (2017). *Âşık Veysel'in şiirlerinin söz dizimi açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Adıyaman Üniversitesi.
- Keskinoğlu, G., & Ökten, C. E. (2021). Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarında Söz Sanatlarının Metaforlarla Öğretilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 10(1), 206-221.
- Köksal, O., & Atalay, B. (2017). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Konya: Eğitim Yayıncılık.
- Kurtoğlu, F. S. (2017). Âşık Veysel'in Şiirlerini Değerler Eğitimi Açısından Okumak. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, (83), 101-123.
- Kurudayıoğlu, M. (2003). Konuşma eğitimi ve konuşma becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (13), 287-309.
- Küçükahmet, L. (2017). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. (27 b.). Ankara: Nobel.
- Küleççi, N. (2011). *Divan Edebiyatından Seçmeler (2. Baskı)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- MEB (2019). *Millî Eğitim Bakanlığı Türkçe dersi (1-8. Sınıflar) öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Mert, E. L. (2014). Türkçenin eğitimi ve öğretiminde dört temel dil becerisinin geliştirilmesi sürecinde kullanılacak etkinlik örnekleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(1), 23-48.
- Onan, B. (2012). *Dil eğitiminin temel kavramları* (1. Baskı). Ankara: Nobel Akademik.
- Öztürk, E. (2022). *Söz Sanatları Öğretiminde Şarkıların Kullanılması ve Öğrenci Görüşleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Senemoğlu, N. (2004). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sönmez, V. (2015). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. (8. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sünbül, A. M. (2011). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Eğitim Yayınevi.
- Şenocak, E. (2017). Âşık Veysel'in Şiirlerinde Toprak Ana. *Electronic Turkish Studies*, 12(21), 503-518.
- Turhan, M., & Kova, Ö. (2012). Değerler eğitimi açısından Türk halk müziği ve halk ozanları: Neşet Ertaş, Âşık Mahsuni Şerif, Âşık Veysel ve Özay Gönülüm bağlamında bir inceleme. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 6, 117-128.
- Uludağ, M. (2018). *Edebi sanatların öğretiminde yaratıcı drama etkinliklerinin öğrenci başarısına etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.
- UNESCO Türkiye Milli Komisyonu. (2022). Erişim adresi: www.unesco.org.tr
- Yaman, M. (2022). *Ortaokul 5, 6, 7 Ve 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Söz Sanatları Bakımından İncelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Yenen, Y. (2010). Âşık Veysel'in Şiirlerinde İkilemeler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (28), 59-70.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com

e-mail: editor@rumelide.com,

tel: +90 505 7958124

phone: +90 505 7958124

Yenen Avcı, Y. (2017). Temaların Öğretiminde Şiir Dilinden Yararlanma: Âşık Veysel Örneği. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 6(4), 2711-2740.

Yıldırım, A., & Simsek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (16. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Ek 1. Benzetme etkinliğinde kullanılacak görsel.

Ek 2. Kişileştirme etkinliğinde kullanılacak görseller.

Adres | **Address**

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com

e-mail: editor@rumelide.com,

tel: +90 505 7958124

phone: +90 505 7958124

Ek 3. Karşıtlık etkinliğinde kullanılacak görseller.

Ek 4. Tablo 4. Konuşurma etkinliğinde kullanılacak görseller.

Tablo 5. Abartma etkinliğinde kullanılacak görsel.

Adres | Address

RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124

e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124